

Liese Bergen
 Atheneum De Vesten, Herentals
 Contact: liese.bergen@telenet.be

Oude verhalen op sneakers, van Aristophanes tot Orfee

1. Inleiding

Beste lezer, hoe veroverde u uw eerste lief? Schreef u een brief? Kon u welgemikt knipogen? Of waren uw danscapaciteiten wijdverbreid? Was uw eerste liefde voorzien van het juiste dekseltje of paste het bij nader inzien niet? Werd uw potje vacuüm gezogen en was dat verstikkend, zo zonder lucht?

Heeft u eraan gedacht om bovenstaande vragen aan uw leerlingen te stellen? Ze bieden stof tot nadenken en spreken. Wat is het liefdesverhaal van uw leerlingen? Moet u dat als leerkracht niet weten? Waarom niet? Liefdesverhalen vertellen is van alle tijden.

6

2. Aristophanes *meets* Peter Verhelst

De Griekse dichter en toneelauteur Aristophanes schreef een prachtig verhaal over de liefde. U leest de verkorte versie:

“Volgens Aristophanes waren mensen vroeger bolvormige wezens. Ze hadden twee gezichten, twee ruggen, vier armen en vier benen. Er waren drie types oermensen: mannelijk, vrouwelijk en tweeslachtig. Deze mensen waren zo sterk dat Zeus, de Griekse oppergod, hen bedreigend vond. Zeus kon onverbiddelijk zijn: hij besloot de oermensen in tweeën te hakken. Dat klinkt verschrikkelijk. Maar door Zeus vreselijke daad ontstond iets zeer moois: de liefde. Elke mens heeft sindsdien het onweerstaanbare verlangen om zijn ontbrekende deel te zoeken”.

Peter Verhelst zegt dat op deze manier:

“Er wordt gezegd dat onze lippen hun specifieke vorm hebben omdat ze passen bij één paar andere lippen”.

Een romantische kijk op de liefde. Maar hoe denken puberende leerlingen daarover? Ligt de ‘generatie sms’ nog wakker van Aristophanes? Hoe zoekt een hedendaagse Orpheus zijn Euridice?

Tijdens deze sessie maakt u kennis met oude liefdesverhalen op een ‘nieuwe’ manier. U krijgt diverse tips om met literatuur aan de slag te gaan. Van ‘Orfee’ (Theater Froefroe) tot ‘De kleine Odessa’ (Peter Van Olmen). Van Assepoester tot Paris Hilton. Van het kiezen van teksten tot het maken van een legofilmje, van het lezen van toneelfragmenten tot spelen van dialogen. Liefde in en voor oude verhalen. Dat is mijn uitgangspunt.

3. Hoe ga ik te werk?

Teksten zijn niet geschreven om droogweg te analyseren. Liefdesverhalen ontroeren ons, laten ons genieten van mooie woorden en gebeurtenissen. Waarom zouden we leerlingen pesten met inhoudsvragen? Schieten we ons doel dan niet voorbij? Wat is het meest belangrijk: een leerling die weet hoe personage X heet of een leerling die van een mooie passage heeft genoten? Zintuiglijk schrijven is een begrip als een koe. Maar leren we jongeren ook zintuiglijk lezen?

4. Methode

- *waarnemen*
Ik vertrek meestal vanuit een tekst die vragen oproept. Jongeren stellen uit zichzelf veel vragen; dat hebben ze gemeen met kunstenaars en filosofen. Een dergelijke houding vormt de motor van een creatief denkproces. Mijn leerlingen en ik denken samen na over dingen die ons in de tekst verwonderen. Hiervoor filosoferen we door middel van het socratisch gesprek (de leerling analyseert zijn ervaringen, interpreteert, veronderstelt, zoekt bewijzen, bepaalt waarden, legt verbanden...). Hij traint met andere woorden zijn communicatieve vaardigheden en denkvaardigheden.
- *improvisatie*
Daarna zetten ze die inzichten om in een creatieve actie. Die actie vertrekt uit improvisatie. Dat betekent dat leerlingen ongeremd experimenteren, uitproberen en onderzoeken. Bij waarnemen en denken zit de creativiteit vanbinnen. Improvisatie is een speelse manier om je creativiteit naar buiten te brengen.
- *vormgeven*
Nadat ze nadachten en improviseerden, gaan leerlingen over tot vormgeven. Wat doen ze concreet met de tekst die ze onderzochten?
Er zijn verschillende methodes om je creatief uit te drukken en ze zijn allemaal waardevol. In deze sessie toon ik enkele voorbeelden.

6. Literatuur

5. Tot slot

U mag van mij geen theoretische uiteenzetting verwachten. Ik ben iemand die met twee benen ‘in de praktijk staat’. Ik wil leerkrachten inspireren om op een creatieve manier met literatuur aan de slag te gaan.